PANJABI

MADE EASY

Book I

ੁਸੌਖੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

Ву

J.S.Nagra M.A; M.Ed; Ph.D

Published by: Nagra Publications

399 Ansty Road, Coventry CV2 3BQ U.K. Telephone: 01203 617314

All rights reserved with the author. No part of this publication may be reproduced; stored in a retrieval system, transmitted, in any form or by any means, electrical, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the copyright owner.

ISBN 1 870383 01 X

1st Edition: November 1984.

Reprint: August 1986.

2nd Revised Edition: March 1988.

Reprinted: August 89, August 91, January 95.

1. Virdi Brothers, 102, The Green, Southall, Middx.

Tel: 0181-574 4765

- D.T.F. Asian Bookshop, 117 Soho Road, Handsworth, Birmingham B21 9ST. Tel: 0121 5151183
- Books from India (U.K.)
 Museum Street, London, W1. Tel: 0171-405 7226.
- 4. The Sikh Missionary Society (U.K.), 10 Featherstone Road, Southall, Middx. UB2 5AA. Tel: 0181-574 1902
- 5. Star Book International
 112, Whitefield Street, London, W1. Tel: 0171-388 9832
- Jaysons & Co., 265-267 Soho Road, Handsworth, Birmingham. Tel: 0121-523 6851

Acknowledgements

My sincere thanks are due to Dr. Mangat Rai Bhardwaj of Handsworth Technical College, Birmingham, who read the first draft of the book and gave valuable suggestions.

I am also grateful to Dominic Commane and Cornlieous Barton students of Panjabi at Sidney Stringer Comprehensive School and Community College, Cox Street, Coventry for illustrating the book.

I very much thank Hopkins & Bailey, Birmingham, for getting the book printed on time.

I am also grateful to Mr. R. Akant (graphic designer), 22 Khana Market, Tanda Chowk, Jalander Pb. India for designing the book.

Finally and above all, I am deeply indebted to my wife, Satwant Nagra, for her inspiration and encouragement throughout.

J.S. Nagra Author

Introduction

This book is the first one in the 'Panjabi Made Easy' series. It is meant primarily for beginners of Panjabi. It may be of use to more advanced learners and teachers of students whose first or dominant language is English. It is also the first book in the series designed for those students preparing for the G.C.S.E. examination in Panjabi.

Slightly modified Roman script is used throughout to facilitate the learning of Panjabi sounds, but not to replace the Panjabi script. I believe that learning the Panjabi script is an exciting intellectual adventure which must not be missed by anyone interested in the language, though it is perfectly possible to learn spoken Panjabi without learning the Panjabi script.

All learners are advised to listen attentively to native speakers of Panjabi. The Panjabi script represents the Panjabi sounds fairly systematically (sometimes more so than the Roman alphabet represents the English sounds), but no script is perfect.

The meanings of some of the words used in each lesson are given in the lesson itself. For the meanings of the other words, consult the list on pages 45-48.

J.S. Nagra.

An Important note on Pronunciation

Panjabi has ten sounds which are called vowel sounds. These are written with the help of three letters:—

€, w and €. They can be divided into three groups.

- (i) **Q** group—(u)
- ē ē €
- (ii) 🦏 group (a)
- ਆ ਐ ਐ
- (iii) 🛢 group (i)
- ਇ ਈ ਦੇ
- (i) u **Q** Like the second sound in the English word put.

 - o 🖣 This sound is also used by the older Punjabis in the word pole. Learn it by imitating them.
- (ii) a w Like the first sound in the English word about.
 - 2 m Like the first sound in the English word arm.
 - ≥ ₩ Like the second sound in the English word cat but slightly longer.
 - Dike the second sound in the English word pot but slightly longer.
- (iii) i fe Like the second sound in the English word fit.
 - i 🕏 Like the second sound in the English word deep.
 - e This sound is used by the older Punjabis in the word gate. Listen to and imitate them.

Since we had to follow the principle of one sound, one symbol, and since there are more sounds in Panjabi than there are letters in the English alphabet we had to add bars and dots to some of the English letters and to introduce new symbols a and

A bar over the symbol (as in \overline{a} , \overline{i} , \overline{u}) shows that the sound is long.

A dot under a symbol (as in \underline{t} , \underline{d} , \underline{n} , \underline{r}) shows that the sound is produced by curling the tongue against the roof of the mouth. It is very important to produce these sounds in this way and not in the English way, otherwise there can be confusion. Without dots, \underline{t} , \underline{d} , \underline{n} should be pronounced as in French and not as in English. (Help should be sought from a teacher of French).

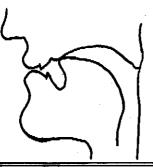
When h occurs after k, t, \underline{t} , c, p (as in kh, th, \underline{t} h, ch, chh, ph) it should not be pronounced as a separate sound but the sound preceding h should be pronounced with a strong puff of air.

The symbol ~ when placed over vowel letters indicates that the vowel is pronounced both through the nose and the mouth.

PRONUNCIATION OF PANJABI

t, th, d, dh, n, r, l and t, th, d, dh.

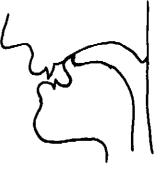
Look at the following diagrams carefully and note the position of the tongue for pronunciation of the Panjabi sounds compared with that for the English sounds. If you want your spoken Panjabi to be properly understood, avoid pronouncing these sounds like the English t and d.

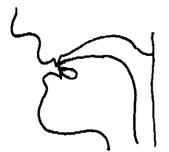

When you pronounce the English t and d, the tip and the upper side of your tongue touches the gumridge behind the upper teeth.

English t and d

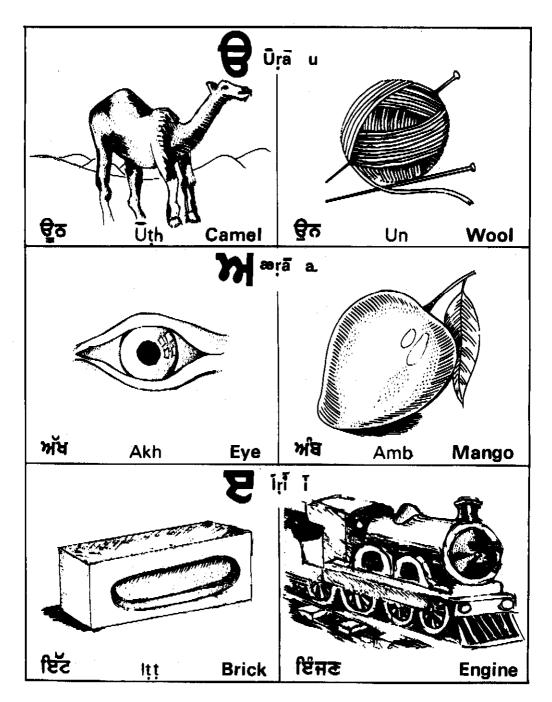
It is important that when you pronounce the Panjabi t th d dh n r and l (경 호 명 현 전 함 평) you should curl your tongue backward and the lower side of your tongue touch the hard palate.

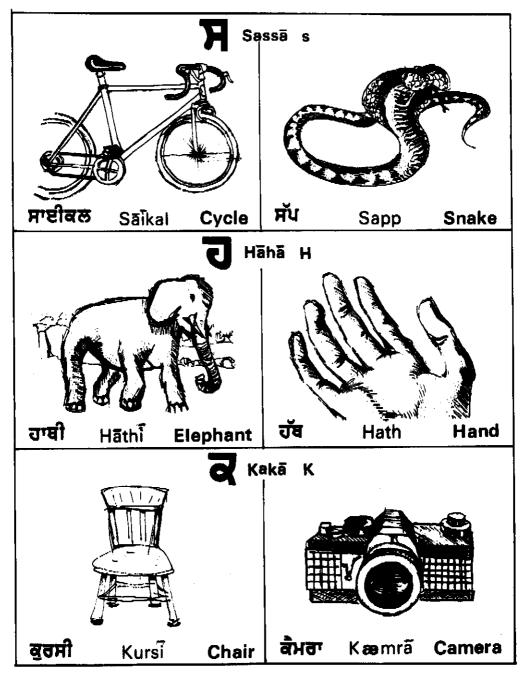

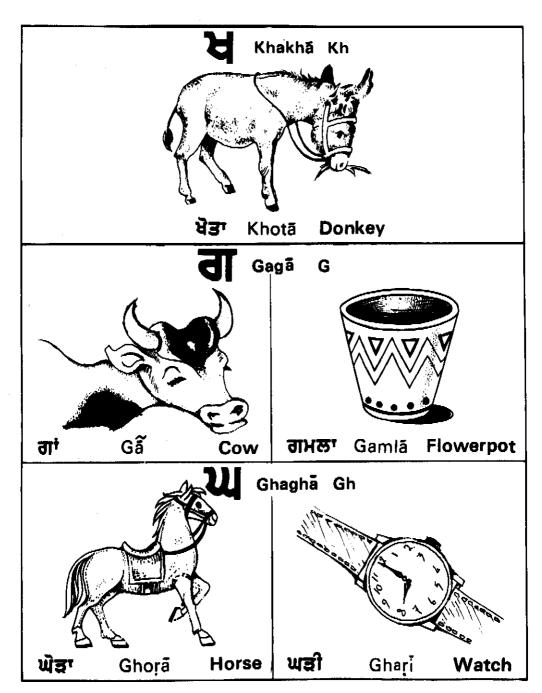

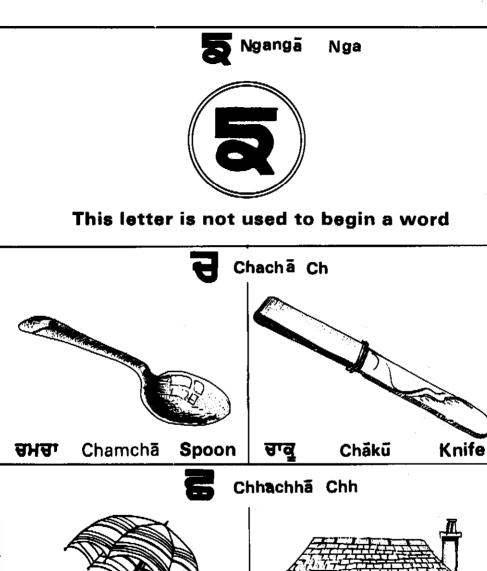
When you pronounce the Panjabi t th, d, dh, 명 및 단 the tip of your tongue should touch your teeth.

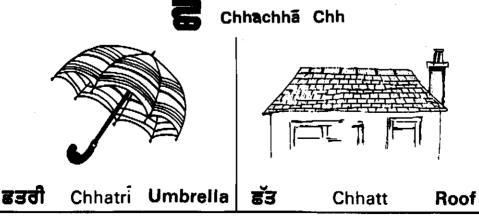
Panjabit th d dh ਭ ਬ ਦ ਧ

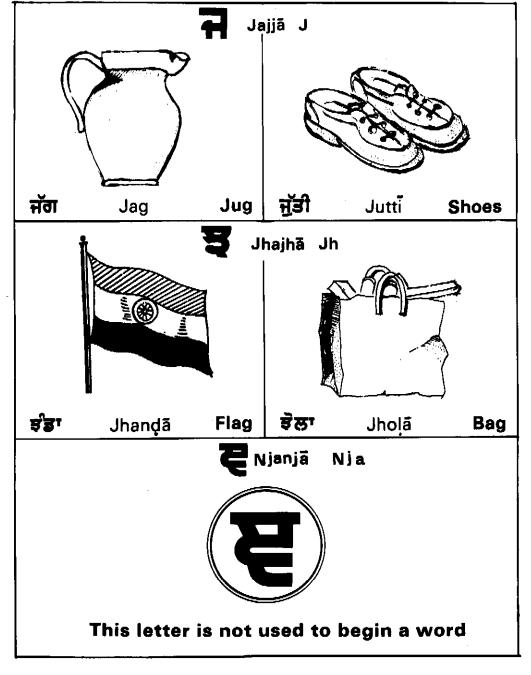

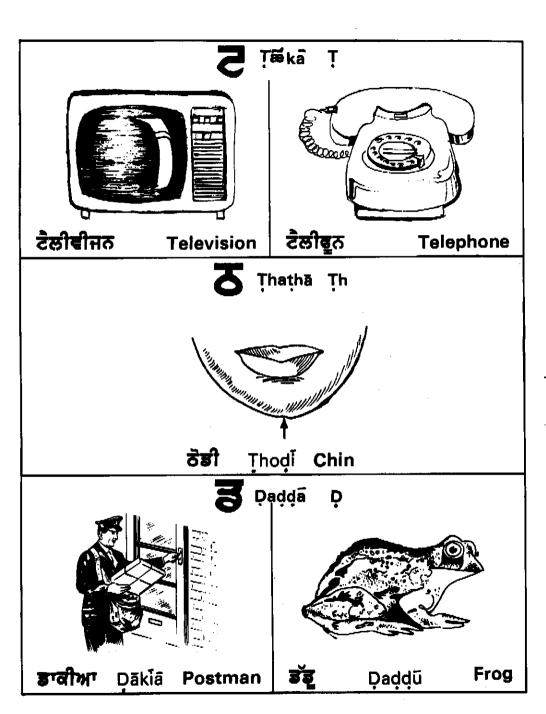

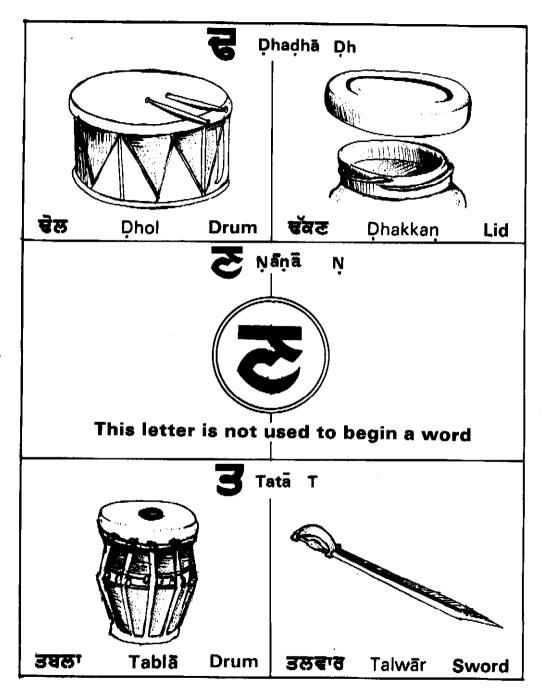

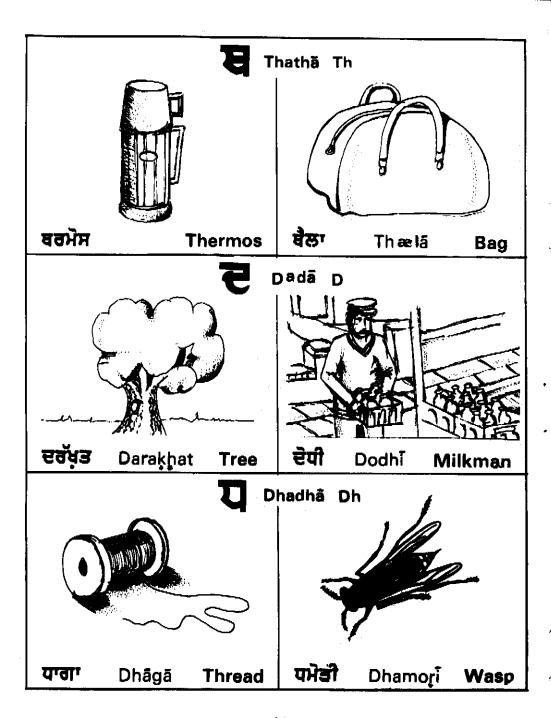

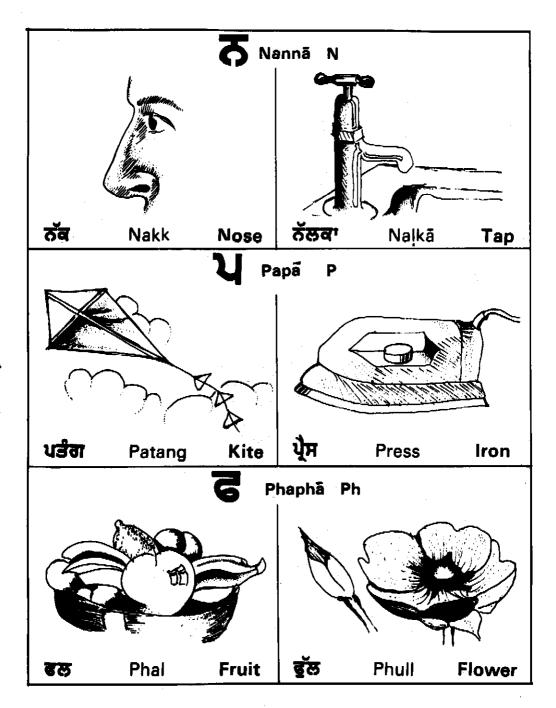

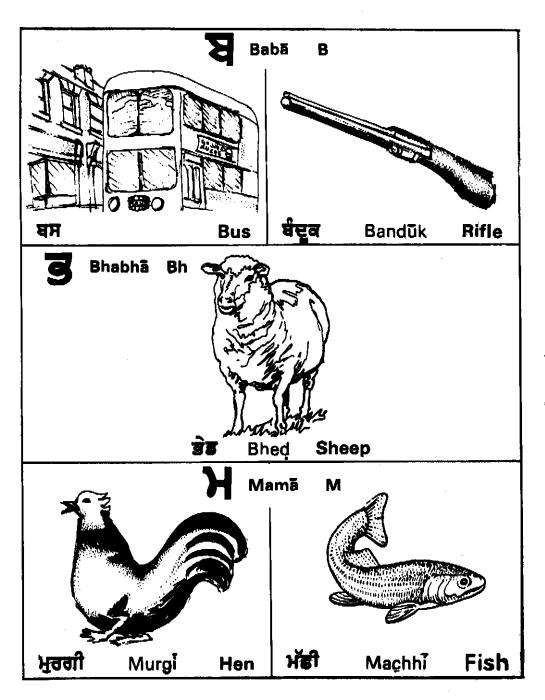

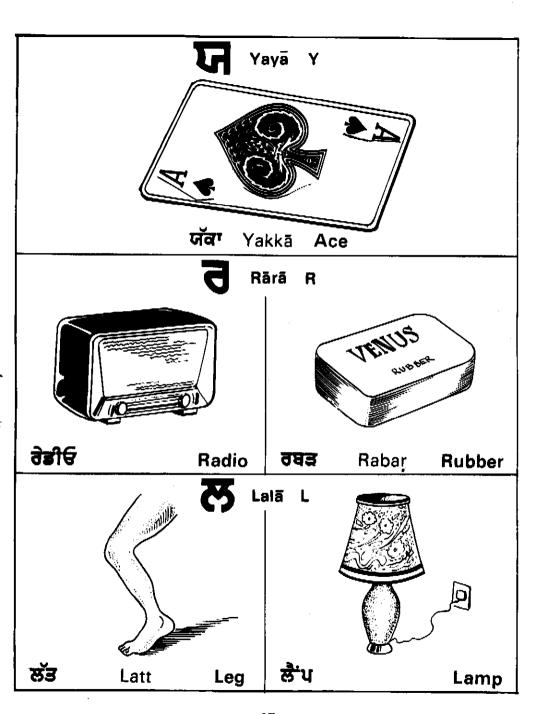

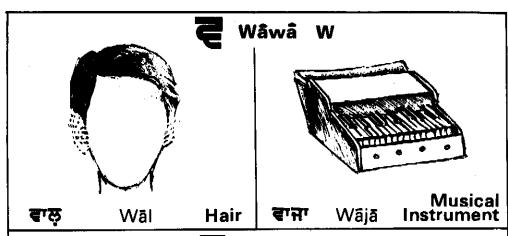

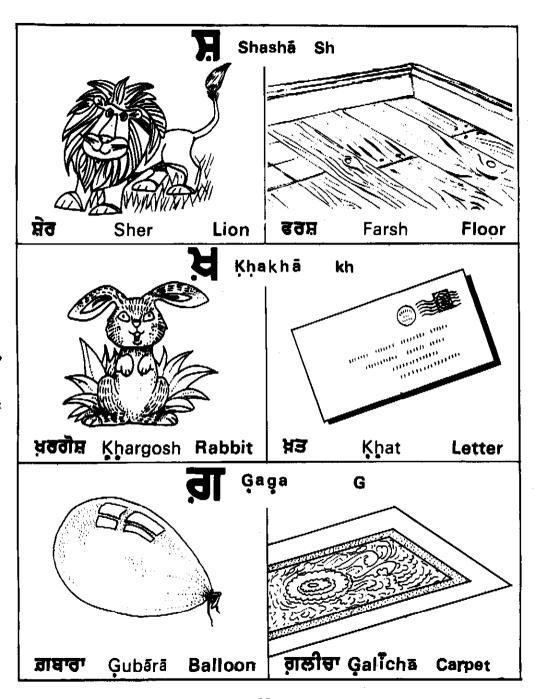

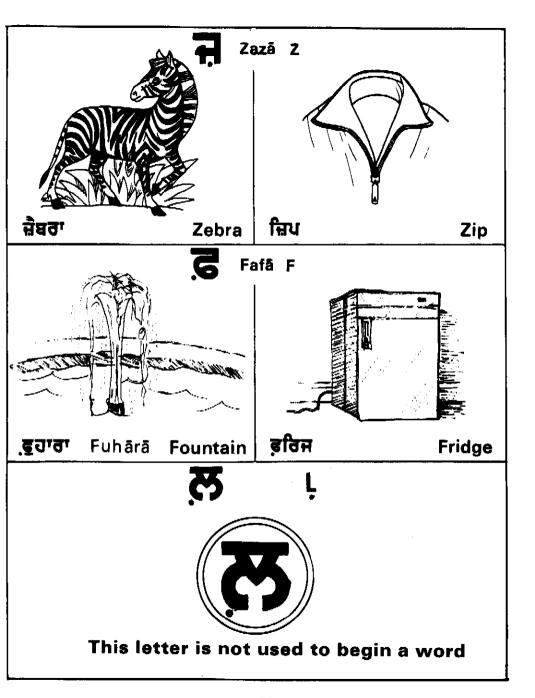

Rārā R

This letter is not used to begin a word

पंताबी पैंडी (Panjabi Alphabet)

We call Panjabi alphabet Painti ਪੈਂਡੀ । ਪੈਂਡੀ also means thirty-five. There were originally ਪੈਂਡੀ letters in the Panjabi ਪੈਂਡੀ. That is why it is called ਪੈਂਡੀ. The thirty five letters of the Panjabi Painti are.

₽	ਅ	ਬ	ਸ	ฮ
ūŗā	æŗā	iri	sassá	hähä
u	a	i	6	h
ਕ	ਖ	ਗ	M	동
kakā k	khakhā kh	gagā g	gheghā gh	ក ជូន ក ថ្ម័ន ១ខ្លួន
ਚ	ᄛ	ਜ	ਝ	돧
chachā ch	chhachhā chh	jaj ā j	jhajhā jh	n janjā n ja
3	ठ	ਡ	당	ਣ
ţainkā	ţhaţhā	ợa ợã	dhadh a	កូតីកូតិ
ţ	ţh	ġ	ψh	ņ
ਤ	ਬ	ਦ	ਧ	ਨ
tat i	thathā th	dadā d	dhadh a dh	กลกลี้ ก
ਪ	ਵ	ਬ	ਭ	н
papā	phaphá	babā	bhabhā	mamã
p	ph.	b	bh.	m
ਯ	ਰੱ	ਲ	ਵ	콧
yayā	rārā	lalā	wāwā	iaia
y	r	1	v	ŗ

ੳ, স and g are called swar সভাৱ (Vowels) and the rest are called Vianjan ভিয়েশিক (Consonants), Five extra ভিয়েশিক have been produced by putting a dot under the Letter. These are.

ਸ਼	Ħ	রা	핂	夏
shashā sh	khakha kh	gaga	zazá	fafā f

ਪੰਜਾਬੀ ਪੈ'ਤੀ

₽	ਅ	ष्ट	Ħ	J
ਕ	ਖ	ਗ	भ	হ
ਚ	률	Ħ	ਝ	Ę
ਟ	ठ	ਡ	ਢ	ਣ
3	멱	ਦ	u	ਨ
ч	ਫ	ਬ	ਭ	H
ਯ	ਰ	ਲ	₹	ੜ
Ħ	Ħ	ব্র	ਜ਼	ਫ਼

At this stage you need not pay any attention to s, v, H, and M. Most Punjabis never use them in their speech. However, like them; you should be familiar with these letters in order to read those who do use them.

Can you identify these letters now?

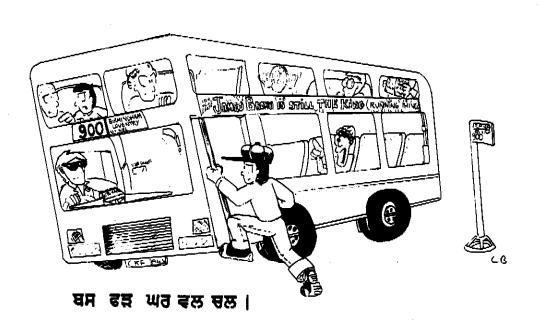
M.	8	₹	3	ट
ਢ	ठ	ष्ठ	8	भ
ਜ	ਲ	ਤ	ਗ	प्न
ਰ	J	H	ਚ	H
ਖ	ਕ	Ų	5	ਨ
ਝ	ਬ	ਦ	ч	Ę
뵥	ੜ	ਫ	ਡ	ਭ
ਲ	ਸ਼	ব্য	롰	ᅜ

Mukta (a) ਮੁਕਤਾ No Sign

ਬਸ	ਘਰ	ਸਪ
Bus	Ghar	Sapp
to finish	House	Snake
		Onake
ਕਪ	सवा	ਕਮਲ
Cup	Jug	Kamal
ਹਨ	ਵਲ	ਕਣਕ
Han	Wal	Kanak
are	towards	Wheat
Q16	towards	vviicat
ਸਨ	ਸਭ	ਮਟਰ
San	Sabh	Matar
were	all	Peas
ਜਲ	ਰਖ	ਸੜਕ
Jal	Rakh	Sarak
Water or burn	to put	Road
ਚਲ	ਦਸ	ਪਰਬਤ
Chal	Das	Parbat
Go	Ten	Mountain
	r Will	····ountain
ह स	ਗਰਮ	ਦਰਦ
Faŗ	Garam	Dard
Catch	hot	Pain

ਕਰ	ਗਲ	ਤਰ
Kar to do	Gal Talk	Tar Swim or Cucumber
ਗਲਤ Galet Wrong	ਨਰਮ Naram Soft	ਫਰਸ਼ Farsh Floor

ਬਸ ਕਰ । ਘਰ ਚਲ । ਗਲ ਕਰ । ਹਬ ਫੜ । ਕਪ ਫੜ । ਬਸ ਫੜ ਘਰ ਵਲ ਚਲ । ਚਲ ਗਲ ਕਰ । ਕਪ ਰਖ ! ਹਥ ਗਰਮ ਕਰ । ਸਭ ਘਰ ਹਨ । ਕਮਲ ਫਲ ਕਟ ।

Kannā (ā) ਕੰਨਾ (ਾ) as in Arm,Charm,Farm Kanna makes the sound longer

	ਅ+ਾ ਆ ਜ+ਾ ਜਾ ਖ+ਾ ਖਾ ਗ+ਾ ਗਾ ਨ+ਾ ਨਾ	ā Come Já Go Khá Eat Gá Sing Ná No	
ਕਾਰ	ਹਾਰ	ਬਾਲਕ	ਚਮਚਾ
Car	Hār Necklace	Bālak Child	Chamchā Spoon
ਗਾਜਰ Gājar Çarrot		पाता Dhāgā Thread	ਪਾਰਕ Park
ਚਾਰ	सास	ਵਾਜਾ	ਹਰਾ
Char Four	Chāchā Uncle	Wājā Harmonium	Harā Green
ਰਾਤ Rāt Night	ਮਾਮਾ Māmā (Mother's brother) Uncle	ਲਾਲਾ Kāļā Black	ਹਵਾ Hawā Air
ਚਾਹ	ਨਾਨਾ	ਪਾਲਾ	ਪਤਾ
Chá Tea	Nänä (Mother's Father)	Pāļā Cold	Patā Address
ਰਾਗ Rág Song	ង្គាម្ចា Bābā Grandfather	ਸਾਲਾ Sālā (wife's brother)	ਚਲਾ Chalā Drive

ਸਾਫ਼	ਦਾਦਾ	ਵਜਾ
Sáf	Dādā	Wajá
Neat	Grand father	to play
พาฮ	ਭਾਰ <u>ਾ</u>	ਅਚਾਰ
Ghāh	Bhārā	Achār
Grass	Heavy	Pickle
ਮਕਾਨ	ਆੂਰਾ	ਤ ਬ ਲਾ
Makān	Ārā	Tablā
Hous e	Saw	Indian drum
ਅਨਾਰ	ਤਾਰਾ	ਚਮਕਦਾ
Anâr	Tārā	Chamkdā
Pomegranate	Star	Shines

ਸ਼ਾਮ ਘਰ ਆ | ਸਾਬਣ ਨਾਲ ਹੱਥ ਸਾਫ ਕਰ | ਖਾਣਾ ਖਾ | ਅਰਾਮ ਕਰ | ਮਕਾਨ ਸਾਫ਼ ਰਖ | ਚਾਚਾ ਆ | ਫਲ ਖਾ | ਰਾਗ ਗਾ | ਅੱਜ ਨਾ ਜਾ | ਬਾਕਾ ਆ | ਗਾਜਰ ਨਾ ਖਾ | ਧਾਗਾ ਕਟ | ਮਾਮਾ ਅੱਜ ਨਾ ਜਾ | ਕਾਰ ਚਲਾ |

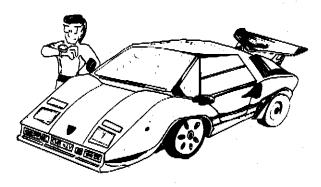
ਸਾਬਣ ਨਾਲ ਹੱਥ ਸਾਫ ਕਰ।

Sihari (i) ਸਿਹਾਰੀ (f)

as in will, kill. It is a short sound.

ਹਿਰਨ	ਦਿਨ	ਹਿਲ	ਰਿਛ
Hiran	Din	Hil	Richh
Deer	Day	to move	Bear
ਸਿਰ	ਦਿਲ	ਹਿਲਾ	ਸਿਖ
Sir	Dil	Hilā	Sikh
Head	Heart	Move	to learn
ਲਿਖ	ਮਿਣ	ਪਿਤਾ	ਕਿਸਦਾ
Likh	Min	Pitā	Kisdā
to write	to measure	Father	whose
ਗਿਣ	ਦਿਕ	ਧਿਆਨ	ਕਿਤਾਬ
Giņ	lk	Dhiān	Kitåb
to count	One	care	Book

ਕਿਰਨ ਤਬਲਾ ਸਿਖ । ਹਿਰਨ ਵੜ । ਦਸ ਤਕ ਗਿਣ । ਨਹਿਰ ਵਲ ਨਾ ਜਾ । ਕਿਤਾਬ ਲਿਆ । ਹਿਲ ਨਾ । ਕਿਰਪਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾ । ਨਿਰਮਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਾਰ ਚਲਾ । ਬਸ ਵਿੱਚ ਘਰ ਜਾ ।

ਨਿਰਮਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਾਰ ਚਲਾ ।

Bihāri (i) ਬਿਹਾਰੀ (ੀ)

as in week, seen. It is a long sound.

ਹਾਬੀ Hāthi Elephant	ਹੀਟਰ Heater	ਘੜੀ Ghari Watch
ਸੀਟੀ Siţi Whistle	Aunt (Mot	ਮਾਸੀ Māsi her's Sister)
ਚਾਚੀ Chāchi Aunt (Father's younge	r brother's wife)	ਪਾਣੀ Pāṇi Water
ਤਾਈ Tāi (Father's elder bro	other's wife)	ਗੀਤ Git Song
ਚਾਦੀ Dādi Grand mother (Father's	s mother)	ਕਾਲੀ Kāļi Black
កាតា Năni Grand Mother (Mother)	s Mother)	પી Pi Drink
ਹਰੀ Hari Green	ਆਈ Āi Came	ਗਈ Gai Went

ਸਬਜ਼ੀ Sabzi Vegetable ਸਰਦੀ Sardi Cold

ਵੀ W i Also ਕਾਫੀ Coffee

ਦਾਦੀ ਆਈ । ਨਾਨੀ ਵੀ ਆਈ । ਮਾਸੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਈ । ਪਰ ਚਾਚੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ । ਤੀਲੀ ਨਾਲ ਹੀਟਰ ਜਗਾ । ਗਰਮ ਕਾਫੀ ਪੀ । ਹਰੀ ਸਬਜ਼ੀ ਖਾ ।

ਗੀਤਾ ਦੀ ਤਾਈ ਆਈ ! ਸ਼ੀਲਾ ਗੀਤ ਗਾ । ਸੀਟੀ ਨਾ ਵਜਾ ।

Aunkaṛ (u) ਔ⁻ਕੜ (_)

as in Full , Pull

ਛੁੱ ਲ	ਗੁਲਾਬ	ਕੁਲਵੀ
Phul	Gulāb	Kulfi
Flower	Rose	ice-cream
*		
ਮਰਗੀ	ਕੁਰਸੀ	ਮੜ
Murgi	Kursi	Mur
Hen	Chair	Come <u>b</u> ack
		Turn
ਜਰਾਬ	ਉਹ	਼ੁਖ਼ੁਸ਼
Juráb	Ö h	
Socks	(He, She, That)	Khush
OOOKS	(****, ******, ************************	Нарру
ਸਣ	ਰਸ	Δ
Sun	Rus	ਉਡਦਾ
Listen	to get angry	U ḍ- da
	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	Flies
ਬੁਣ	ਪਲ੍ਹ	
Bun	6.1	
Knit	Pul Bridge	•
127712	bridge	
<u>ਤ</u> ੁਰ	ਤੁ ਹਾਡਾ	,
Tur	Tuhāḍā	<i>y</i>
Walk	Yours	•.
ਰਾਮ	ਗਲ ਸੁਣ । ਮੁੜ ਆ । ਕਾਕਾ	ਰੂਸ ਨਾ । ਇੱਕ
ਗੁਲਾਬ ਦ	ਾਫੁੱਲ ਲਿਆ । ਕੁਲਵੀ ਨਾਖਾ	। । ਜੁਰਾਬ ਬੁਣ ।
ਘਰ ਵਲ	ਤੁਰ ਚਲ । ਪੁਲ ਵਲ ਨਾ ਜਾ	ı

Dulankar (ū) ਦੂਲੇ ਕੜ (ੂ)

as in Moon, Soon, Food

ਬੂਟਾ	ਚਾਕੂ	ਮੂਲੀ
Būṭā	Chākū	Mūli
Plant	Knife	Radish
ਸੂਈ Sui Needle	ਹੁਵਰ Hoover	ង្គាត្ត Jhāṛប៊ី Broom
ਕਬੂਤਰ	ಶ್ವटਨ	ਆਲੂ
Kabūtar	Luton	Ālū
Pigeon	(city in U.K.)	Potato
ਗ ਉ	ਸੂਰਜ	ਲੂਣ
Gau	Suraj	Lun
Cow	Sun	Salt
퇓조 Jhūth Lie	ਸਕੂਲ School	युझ Dhūr Dust

ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਆਲੂ ਫਿਲ । ਸਕੂਲ ਜਾਂ । ਹੁਵਰ ਕਰ । ਮੂਲੀ ਨਾ ਖਾਂ । ਬੂਟਾ ਲਾਂ । ਚਾਕੂ ਲਿਆਂ । ਸੂਰਜ ਛੁਪ ਗਿਆਂ । ਕਬੂਤਰ ਫੜ । ਗਊ ਦੀ ਪੂਛ ਨਾ ਫੜ । ਦਾਲ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਪਾਂ। ਬੂਟ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰ । ਸੂਈ ਵਿੱਚ ਧਾਗਾ ਪਾਂ। ਸੂਈ ਨਾਲ ਕਮੀਜ਼ ਸੀ । ਦਰੀ ਦੀ ਧੂੜ ਝਾੜ !

Lāvān (e) ਲਾਵਾਂ (`)

as in Rain,Pain

ਕੇਲਾ Kelä	ਸ਼ੇਰ Sher	ਭੌਂਡ Bhed
Banana	Lion	Sheep
ਸੇਬ	ਮੇਲਾ	ਹਰੇ
Şeb	Melā	Hare
Apple	Fair	Green
ਟਰੇਨ	ਭਾਰੇ	ਅਤੇ
Train	Tãre	Ate
	Stars	And
ਰੇਲ	ਸਾਰੇ	ਕਪੜੇ
Rail	Sâre	Kapre
••	All	Clothes
ਤੇਲ	ਸਾਡੇ	ਨਿਆਣੇ
Tel	Sãde	
Oil	Ours	Niăne Children
हेत	ਭਾਰੇ	ਨੀਲੇ
हर Chher	Bhāre	Nile
Touch	Heavy	Blue
	ਤਹਾਡੇ	ਬੇੜੀ
	Tuhāḍe	Beri.
	yours	Boat

ਬਲੇਡ Blade

ਰਾਮਸ਼ Ramesh (Name of a boy) ਕਮਲੇਸ਼ Kamlesh (Name of a boy) ਵੇਖਣਾ Wekhna To look ਵੇਚਣਾ We chna To Sell

ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖਾਣਾ । ਫੇਰ ਲੂਟਨ ਟਰੇਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ।

ਸੇਬ ਖਾ । ਸਾਰੇ ਕੋਲੇ ਨਾ ਖਾਣਾ । ਰਾਮੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲਾ ਦੇਖਣ ਜਾਣਾ ।

ਤੇਲ ਨਾਲ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰ । ਬਲੇਡ ਨਾ ਛੇੜ । ਮੇਲੇ ਜਾ । ਸ਼ੇਰ ਵਲ ਵੇਖ । ਤਾਰੇ ਗਿਣ । ਅੱਜ ਨੀਲੇ ਕਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਸਕੂਲ ਜਾ ।

ਮਨਦੀਪ ਟਰੇਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਪਰ ਮੋਜਰ ਸਾਈਕਲ

Dulāvān (æ) ਦੁਲਾਵਾਂ (ੈ)

as in Fat, Hat, Cat

ਬੈਗ	ਕੈਮਰਾ	ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ
Bag	Camera	Television
น้อ	ਪੈਦਲ	
Pær	Pædal	
Foot	on foot	
ਐਂਤਵਾਰ	ਮੈਲਾ	
Aetwär	Mæla	
Sunday	Dirty	
ਸੌਰ	ਮੌਲੇ	
Sær	Mæle	
Walk	Dirty (Plural of ਮੌਲਾ)	
ਭੌਣ	ਹੈ	ਬੈਠ
Bhæņ	Hæ	Bæth
Sister	is	To sit

ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਕਪੜੇ ਮੈਲੇ ਹਨ । ਨਿਆਣੇ ਐਤਵਾਰ ਸਕੂਲ ਨਾ ਗਏ। ਕੈਮਰਾ ਠੀਕ ਕਰ । ਅੱਜ ਕਲ ਨਿਆਣੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਬਹੁਤ ਦੇਖਦੇ ਹਨ !

ਭੌਣ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰ। ਮੌਲੇ ਕਪੜੇ ਨਾ ਪਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਬੇਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ? ਅੱਜ ਸੁਰਜ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ।

Hora (o) ਹੋੜਾ (ੋ)

as in Boat, Goat

ਘੋੜਾ Ghorã Horse	ਕੋਟ Coat	ਖੋਤਾ Khotā Donkey
ਮੌਰ	ਮੋਟਾ	ਖਾਓ
Mor	Mota	Khâo
Peacock	Fat	Eat
ਕੋਲ	ਰੋਟੀ	ਪਾਉ
Koj	Roți	Pāo
Near	Chapati	Wear

ਬੌਲ Bol Speak

ਸਾਡਾ ਤੌਤਾ ਉਡਦਾ ਹੈ । ਤੌਤਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਘੌੜਾ ਤੇਜ ਚਲਦਾ ਹੈ ।

ਅੱਜ ਕੋਟ ਪਾਓ, ਸਰਦੀ ਹੈ। ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲ । ਰਾਮੇਸ਼ ਦਾ ਭਰਾ ਮੋਟਾ ਹੈ।

ਘੋੜੇ ਵਲ ਵੇਖੋ, ਉਹ ਹਰਾ ਘਾ ਚਰਦਾ ਹੈ । ਖੋਤਾ ਹਿਣਕਦਾ ਹੈ । ਹੀਟਰ ਕੋਲ ਬੈਠ ।

Kanoṛā (ɔ) ਕਨੌੜਾ (ੈ)

as in Taught, Fought, Caught

ਪੌੜੀ Pori Ladder	ਹਬੌੜਾ Hathorā Hammer	इँसी Foji Soldie r
ਕੌਲੀ Koli Dish	ថីស៊ា Rolã Noise	ਪੌਣਾ Pona <u>3'</u> 4
ਕੋਣ Koņ Who	ਕੌੜੀ Kori Bitter	4
ਦੌੜ Dor Run	ਔਖਾ Okhā Difficult	
ਸੌ So Hundred ਕੋਸ਼ੀ ਓ	ਮੌਤ Mot Death	ਫ਼ੌਜ Foj Army

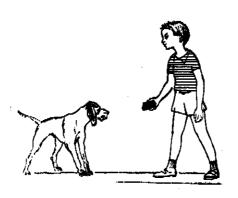
ਕੌਲੀ ਵਿੱਚ ਦਾਲ ਪਾ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਨਾ ਪਾ। ਦਾਲ ਕੌੜੀ ਹੈ। ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪੌਣਾ ਜਗ ਭਰ। ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੌੜ ਕੇ ਚਲ। ਕੁਲਦੀਪ ਦੇ ਘਰ ਅੱਜ ਕੌਣ ਆਇਆ ਹੈ? ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਮੇਖ ਠੋਕ। ਪੌੜੀ ਲਾ ਕੇ ਕੋਠੰ ਤੇ ਜਾ। ਸੌ ਮੀਲ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਜਾਣਾ ਔਖਾ ਹੈ।

Adhikk अंपव (ੱ)

doubles the sound of the following consonant in the word.
It sometimes changes the meaning of the words.

ਕੁੱਤਾ	พัน	ਇੱਟ
Kuttā	Akkh	ltt
Dog	Eye	Brick
ਨੌਕ	ਅੱਜ	ਬਿੱਲੀ
Nakk	Ajj	Billi
Nose	Today	Cat
ਹੱਸ	ប័តា	ਮਿੱਠਾ
Hass	Pakkā	Mittha
Laugh	Fast, Hard	Sweet
ਦੁੱਧ Duddh Milk	ਗੱਡੀ Gaddi Train	
सॅग Jug	ਜੁੱਤੀ Jutti Shoes	
มัน Sapp Snake	หัช่ใ Makkhi Fly	

ਕੁਲਬੀਰ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਆਈ । ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਾ । ਨੱਕ ਸਾਫ ਕਰ । ਅੱਜ ਮਨਦੀਸ਼ ਨੇ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਪੀਤਾ । ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਨਾ ਹੱਸ । ਕੁੱਤਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ । ਇੱਟ ਨਾ ਮਾਰ । ਅੰਬ ਮਿੱਠਾ ਫਲ ਹੈ । ਅੰਗੂਰ ਖੱਟੇ ਹਨ । ਰਸ਼ਵੀਰ ਮੇਰਾ ਪੱਕਾ ਮਿੱਤਰ ਹੈ । ਅੱਜ ਮੇਰੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੈ । ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਪੱਤੇ ਸੁੱਕ ਗਏ । ਉਸ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਛੋਟੀ ਹੈ । ਅੱਜ ਐਤਵਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਹੈ ।

Tippee fčví (*)

Tippee $^{\circ}$ gives the sound of a mild 'n'. It nasalises the vowel sound with which it is used. Tipee is used with those words which have symbols either in the beginning or below the words (eg $^{\circ}$, $^{-}$, $^{\pm}$). Tipee is also used with words having Mukta.

หู้ฮา Munda Boy	ਇੰਜਣ Engine	ਦੰਦ Dand Teeth
ਸਿੰਗ	ਸੁੰਦਰ	ਦੂੰਡ
Sing	Sundar	Dhūnd
Horn	Beautiful	Search
โภ๊ฟ Singh (Name of a boy)	์	พื้ น Amb Mango
ប៉ែ ឆ	ਖੰਡ	ਚੁੰਜ
Pind	Khand	Chunj
Village	Sugar	Beak
ਸਿੰਜ	អំਗੂਰ	រ៉ឺខឺ !
Sinj	Angūr	Panchi
To water	Grapes	Bird
ਚੰਗਾ	ਧੁੰਦ	ਪਤੰਗ
Changã	Dhund	Patang
Good	Fog	Kite

ਅੰਬ ਦੂਪ । ਫੁੱਲ ਸੁੰਘ । ਮੇਰੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਪੰਛੀ ਦਰੱਖਤ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੀ ਭੌਣ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗਈ । ਪੰਛੀ ਉਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਕਰੀ ਦੇ ਦੋ ਸਿੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਠੰਢ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਂ। ਕੁਲਬੀਰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਕੁੜੀ ਹੈ ।

Bindi (') also gives the sound of mild 'n'. It too nasalises the vowel sound with which it is used. Bindi is used with \uparrow , \uparrow , \uparrow , and \neg Where the Bindi does not give any 'n' sound but simply nasalises a vowel we indicate it by placing the \neg symbol above the vowel.

ਗां	ਕਾਂ	ਆਂਡਾ
Gā	Kã	Ândā
Cow	Crow	E s 9
ਮਾਂ	ក ្លែម	ਭਾਂਡੇ
Mã	Nid	Bhãnde
Mother	Sleep	Utensils
ਛਾਂ	ਗੇ [•] ਦ	អ [†] ថា
Chhã	Gëd	Sãg
Shade	Ball	Copy
ฮi	ਕਿਉਂ	बैंसी
Hã	Kiữ	Kænchi
Yes	Why	Scissors

ਕਾਂ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਪੰਛੀ ਹੈ । ਗਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਬਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ । ਗੇਂਦ ਨਾਲ ਖੇਡ । ਆਂਡੇ ਦਾ ਆਮਲੇਟ ਬਣਾ । ਭਾਂਡੇ ਸਾਫ ਕਰ । ਕੈਂਦੀ ਨਾਲ ਧਾਗਾ ਕਟ । ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਕੂਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈ ।

Rara (R) in the foot of a letter ਪੈਰੀ ਰਾਰਾ ()

When

R(a) is written as a sub-script below another letter it is called the a in the foot. Here it is important to remember that the vowel symbol used with the upper symbol is pronounced after the a. For Example, in the word and the o sound of the symbol is pronounced after a

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ Shrimār	
	1
Sir	

ਅਪ੍ਰੈਲ April

พ้าโมธ**ห**ื Amritsa A city in India

ਸ਼੍ਰੀ	ਮੂਤੀ rimati
Sh	rimati
Ma	dam

ਇਸਤ੍ਰੀ Istri Voman or Pre

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ		•
Krishan Name of	a	person

พัญิน Angrez English man

บุญษพา Prikhiลั Examination

ਕ੍ਰੋਧ Karodh Anger ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ Programme

ਪ੍ਰਵਾਨ Parvin Name of a girl

ਸੱਭ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਕ੍ਰੋਧ ਨਾ ਕਰ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਈ। ਸਾਈਮਨ ਇੱਕ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਮੁੰਡਾ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖਣ ਲਈ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਗਏ। J at the end of a word in Panjabi is not pronounced. Such words are pronounced with a high tone. Some of these words commonly used in Panjabi are given below:

ਚਾਹ, ਰਾਹ, ਇਹ, ਉਹ, ਮੀ'ਹ, ਮੂੰਹ, ਕੜਾਹ, ਤੀਹ,ਵੀਹ, ਸਾਹ We mark the high tone with symbol Pronounce these words as :-

ਚਾਹ ਰਾਹ ਇਹ ਉਹ	Chấ rấ é ó	ਤੀਹ ਵੀਹ ਸਾਹ	ti wi sā
ਮੀ*ਹ ਲਾਹ ਮੂੰਹ	mĩ Lấ Mữ		
ਕੜਾਹ	Kaŗấ	•	

Pronounce these words without any **THI**but with high tone. Ask a native speaker of Panjabl to pronounce these words and imitate him or her.

ਹੈਰ ਵਿੱਚ ਹੈ/ਮ/(ਹ) in the foot of a letter. ਹ symbol used as a subscript or ਹ in the foot as it is called, is not prunounced in Panjabi. Most (but not all) Panjabi words with high tone. Again, imitate the native speaker in Panjabi.

ਪੜ੍ਹ Páṛ (to read) ਬੰਨ੍ਹ Bánn(to tie) ਚੜ੍ਹ Chaṛ́ (to climb) ਜੜ੍ਹ Jáṛ (root) ਆਲ੍ਹਣਾ Álaṇā ਪੱਗੜੀ ਬੰਨ੍ਹ। ਦਰੱਖ਼ਤ ਤੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹ। ਇਸ ਬੂਟੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਲੰਮੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ।

Page	Panjabi	Panjabi in Roman Script	Meaning
27	ਸ਼ਾਮ	Shām	name of a how
	ਸਾਬਣ	sāban	name of a boy soap
	ਨਾਲ	nāl	with
	ਖਾਣਾ	khāṇā	to eat, meal
	ਅਰਾਮ	arām	rest
	ਕਾਕਾ	kākā	male child
	ਅੁੱਜ	ajj	today
	ਰੱਖ	rakh	to keep/to put
	ਕੁੱਟ	cut	to cut
28	ਕਿਰਨ	Kiran	name of a girl
	ਤੱਕ 	tak	up to
	ਨਹਿਰ	nehar	canal
	ਲਿਆ 	li ā	to bring
	ਕਿਰਪਾਲ	Kirpāl	name of a boy/girl
	ਨਿਰਮਲ	Nirmal	name of a boy/girl
	ਬਸ ਵਿੱਚ	bus	bus
30		wich	in
30	ਪਰ	par	but
	ਜਹਾਜ਼ ਤੀਲੀ	j <u>ah</u> az	aeroplane
	ਜਗਾ ਜਗਾ	tíli :=	match/stick
	ਗੀਤਾ	jagā Oks	to light
	ਸ਼ੀਲਾ	Gitā	name of a girl
	ਵਜਾ	Shila	name of a girl
31	ਰਾਮ	wajā Rām	blow
-	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਦੀਆਂ	Da/di/de/dian	name of a boy
32	ਵਿੱਲ	chhil	of
	ਲਾ	1 <u>a</u>	peel to plant/put
	ਛੁੱਪ ਗਿਆ	shup gia	has set
	ਪੂਛ	pūsh	tail
	ਦਾਲ	dal	pulse
	ਪਾ	pã	to put on
	ਪਾਲਿਸ਼	palish	polish
	ਕਮੀਜ਼	kamiz	shirt

Pa	ge Panjabi	Panjabi in Roman Script	Meaning
	ਸੀ	sī	to sow, was
	ਦਰੀ	dari	carpet
	হাল	jh ā r	dust off
	युझ	dhữr	dust
34	ਆਣਾ	<u> </u>	to come
	हे त	fer	then
	ਦੇਖਣ	dekhan	to see
	ਜਾਣ	jāņ	to go
	ਮਾਲਿਸ਼	mālish	massage
	ਮੁਨਦੀਪ	Mandeep	name of a boy/girl
	ਮੁਜਰ	Major	name of a boy
	ਰੇ ੍ਰ	te	on
35	ਸੁਖਦੇਵ	Sukhdev	name of a boy/girl
	ਗ੍ਰਏ	gaee	went
	ਠੀ਼ਕ	ţh <u>i</u> k	mend, repair
	ਅੱਜ-ਕਲ	aj-kal	these days
	ষ্টুত্	bohat	a lot
	ਦੇਖਦੇ	dekhde	watch, see
	ਪ੍ਰਿਆਰ	piar	love
	बी	kī _	what
36	ਤੌਤਾ 	totā	parrot
	ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ	bol rihā hae	is speaking
	ਤੇਜ਼	tej _	fast
	ਚਲਦਾ ਹੈ	chalda hae	goes/walks
	ਭ ਰਾ	bhra	brother
	ਚਰਦਾ ਹੈ	chardā hae	eats
	ਵੇਖੋ *	wekho	look/see
	ਹਿਣਕਦਾ	hinkda	neighs
37	ਲੜਾਈ	larāi _	battle/fight
	ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ	mot ho gai	died
	इत	bhar	fill
	ਦੇਰ 	der	late
	ਇਸ ਲਈ	is lai	therefore
	ਕੁਲਦੀਪ	Kuldip	name of a boy/girl
	ਆਇਆ ਹੈ	āiā hae	has come
	ਮੁੱਖ	mekh	nail
	ਠੌਕ	thok	to hammer
	•	46	

Page	Panjabi	Panjabi in Roman Script	Meaning
	ਕੋਠਾ, ਕੋਠੇ	kotha/kothe	roof/house
	ਮੀਲ	mil	mile
39	ਕੁਲਬੀਰ	Kulbir	name of a boy/girl
	ਮੁਨਦੀਸ਼	Mandeesh	name of a boy/girl
	ਪੀਤਾ	pitā	drank
	ਕਲਾਸ	class	class
	ਪਿਆਰਾ	piārā	lovely
	ਜਾਨਵਰ	j a nwar	animal
	ਮਾਰ	mār	to kill
	ਅੰਗੂਰ	angūr	grapes
	ਖੱਟੋ ਖੁੱਟਾ	khațe/khața	sour
	ਰਸ਼ਵੀਰ	Rashvir	name of a boy/girl
	ਮੇਰਾ	merā	my
	ਮਿੱਤਰ <u>ੱ</u> ਤੇ	mittar	friend
	मॅ नी	sajji	right
	ਪੱਤੇ ੱ	patte	leaves
	ਸੁੱਕ	suk _	dry
	ड ेटी	chhot <u>i</u>	small/younger
44	ਛ ੱਟੀ	chhuti	holiday
41	ਦੂਪ ਜੀ	chup	suck
		jī_	used for respect
	ਨਾਮ ਗਈ	nam	name
	^{ਹਾਣ।} ਬਕਰੀ	gai	went
	बज्रा बुँझी	bakri	goat
	명취! 판	kuri	girl
42	ਦ ਚਲਾਕ	do -11 - 1-	two
42	ਬਣ	chalāk	clever
	ਪੈਣ ਪੈਨ	than	teats to me
	ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ	maenu nahi aundi	•
	ਖੇਡ	khed	does not come play
	ਆਮਲੇਟ	amlette	omlette
	-ਸਾਮਲ ਂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ	Kulwinder	name of a boy/girl
43	ਪ੍ਰੇਮ		love
73	ਨੂੰ' ਵੱਡਾ	prem wada	big, elder
	ਸ਼ਹਿਰ	shehr	city
	ਵਿਸਾਖੀ	visākhi	Panjabi festival
	, 411 701	AIGENIII	· anjaor rosuvar

Page	Panjabi	Panjabi in Koman Script	Meaning
	ਗ੍ਰਰਦਵਾਰਾ	gurdwara	Sikh temple
44	ਰਾਹ ਇਹ	ra eih (é)	path this
	ਉਹ ਮੀਂਹ ਸ਼ਾਹ	ohy(6) mi 15 /	that rain
	ਲਾਹ ਮੂੰਹ ਕੜਾਹ	mi lā / mū / karā	to put down mouth Indian sweet
	ਤੀਹ ਵੀਹ	karā tī wī sā	thirty twenty
	ਸਾਹ ਪ੍ਰਗੜੀ	pagṛi/pag	breath turban
	ਲੰਮੀ ਆਪਣੀ	lam <u>î</u> āpņī	long your